

Nr 686

Av herr Kollberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 162, med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m.

I propositionen nr 162, med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m., har föreslagits uttagande av en dylik skatt vid försäljning till konsument. Beskattningen skall enligt förslaget jämväl omfatta vissa tjänsteprestationer. Vi avser att i anslutning till annan motion yrka avslag å propositionen. För den händelse riksdagen emellertid skulle komma att antaga en förordning om varuskatt i huvudsaklig överensstämmelse med det i propositionen framlagda förslaget anser vi oss böra påkalla en sådan komplettering av förslaget, att ersättning medgives de skattskyldiga för deras arbete med uppbörd och redovisning av skatten.

Skatten är enligt förslaget så konstruerad, att säljaren respektive den som tillhandahåller tjänsteprestationen är gentemot det allmänna ansvarig för skattens erläggande och förutsättes skola gottgöra sig för skatten i samband med försäljningen av varorna eller tillhandahållandet av tjänsterna. Företagaren framstår härigenom såsom den som för det allmännas räkning verkställer uppbörden och redovisningen av skatten.

Såsom Stockholms Handelskammare framhållit i ett remissyttrande kommer handelsn kostnader i samband med redovisningen av en allmän varuskatt enligt de principer som angivits i propositionen otvivelaktigt att överstiga det allmännas, och de med en sådan skatt förenade arbetsuppgifterna måste i betydande utsträckning fullgöras genom betungande övertidsarbete av företagaren personligen. Handelskammaren föreslår därför att, om en varuskatt skall införas, handeln beredes en i relation till inlevererad skatt avpassad ersättning. En ersättning till handeln föreslås jämväl av andra remissinstanser.

Även kommerskollegium har vitsordat att en detaljhandelsskatt kommer att förorsaka handeln icke obetydliga kostnader och framhåller att det är förståeligt att krav på gottgörelse därför framkommit. Kommerskollegium anför emellertid — med hänvisning till att samma problem anmäler sig t. ex. när det gäller uppbörden av källskattemedel — att frågan har en räckvidd som sträcker sig vida över här ifrågavarande område och därför synes böra lösas i ett större sammanhang.

I propositionen uttalar finansministern att han icke är beredd att tillstyrka någon särskild ersättning och erinrar om att sådan ersättning icke utgick i fråga om den allmänna omsättningskatten och icke heller före-

kommer beträffande de skatter och avgifter som det redan åligger rörelse-
idkare och andra att för egen eller anställdas räkning inleverera till stats-
verket.

Vidkommande finansministerns nu återgivna argumentering vill vi blott
framhålla, att den omständigheten att statsverket tidigare avböjt att lämna
skälig ersättning för skatteuppbörd som handhaves av köpmän eller andra
näringsidkare naturligtvis icke kan tagas till förevändning för att ålägga
dessa *ytterligare oavlönat arbete* i det allmännas tjänst. Att detta merarbete
vid här ifrågavarande skatt blir mycket omfattande och betungande är så
uppenbart att det icke torde behöva närmare belysas. Uppbörd av varuskatt
är artskild från annan skatteuppbörd bl. a. med hänsyn till de specialbe-
stämmelser av olika slag som finnes angående undantagsvaror, s. k. uttag
ur rörelse, försäljning till annan än konsument, etc.

I övrigt förefaller det som om hela frågan fått en något ensidig belysning
under remissbehandlingen och i propositionen. Ingen bör ju nämligen före-
ställa sig att företagen i verkligheten utför detta uppdrag att uppbära och
redovisa skatt så att säga gratis. Detta är särskilt uppenbart om man be-
aktar uppdragets konsekvenser inom ett större företag, där för detta upp-
bördsarbete anlitas särskilt avlönad arbetskraft. Ersättningen till de an-
ställda som har att syssla med dessa arbetsuppgifter utgör en direkt och på-
taglig omkostnad i företagarens rörelse och kan icke undgå att påverka
hans kalkyler vid prissättningen av varorna. I själva verket är förhållandet
detsamma när företagaren personligen utför arbetet i fråga.

Det spörsmål som uppställer sig är i verkligheten huruvida handels-, in-
dustriens och hantverkets utgifter för uppbörden och redovisningen skall
bekostas av allmänheten i form av höjda priser på varor eller tjänstepresta-
tioner eller om den skall bekostas av statsverket genom en direkt ersättning.

Enligt vår mening bör det icke råda något tvivel om att den senare vägen
är den naturliga och riktiga.

Till en början ter det sig principiellt oriktigt att enskilda medborgare
skall åläggas att utan direkt ersättning från det allmännas sida fullgöra en
sådan rent statlig funktion som uppbörd och redovisning av skatt. Ett så-
dant system framstår som så mycket mera oegentligt när ifrågavarande
skyldighet — omfattande ett betydande arbete och ekonomiska risker —
endast ålägges en viss kategori medborgare. Man kan icke ens till ursäkt
härför åberopa tekniska svårigheter att bevilja sådan ersättning.

Men även hänsyn till konsumentintressena talar för att ersättning skall
utgå. Det är nämligen angeläget att uttagande av en varuskatt icke för-
anleder större höjning av priser på varor och tjänster än som direkt svarar
mot skattebeloppen.

Den ovissa omkostnadsfaktor som föranledes av uppbörden och redovis-
ningen av en varuskatt bör därför i möjligaste mån avlägsnas ur företagars-
kalkyler. Detta kan icke ske annorledes än genom en på rimligt sätt
avvägd ersättning för ifrågavarande arbete.

Den metod som härvid närmast erbjuder sig synes vara att den skattskyldige medgives rätt till ett mindre procentuellt avdrag på det skattebelopp han har att redovisa. Detta system har kommit till användning utomlands. I det betänkande som avgivits av 1952 års kommitté för indirekta skatter upplyses bland annat att ett dylikt förfarande tillämpas i åtskilliga nordamerikanska delstater, där ersättning i allmänhet utgår genom ett avdrag på skattebeloppet med samma procentsats som själva skatteprocenten.

Denna metod förefaller vara i och för sig lämplig men bör modifieras då det gäller större skattebelopp och med hänsyn till eventuella ränteinkomster. Vidare synes ersättning, bland annat av tekniska skäl, icke böra medgivas företag som har att redovisa endast obetydliga skattebelopp.

En lämplig avvägning synes kunna erhållas på följande sätt:

a) Vid inbetalning för en redovisningsperiod av ett skattebelopp om 100 kronor eller därunder erhålles icke någon ersättning;

b) Vid inbetalning för en redovisningsperiod av skatt som överstiger 100 kronor äger den skattskyldige avdraga

1. å belopp till och med 1 000 kronor fyra procent

2. å belopp därutöver till och med 6 000 kronor en halv procent samt

3. å belopp över 6 000 kronor en kvarts procent av skattebeloppet.

Det förutsättes att denna ersättning skall utgå endast i samband med preliminär redovisning av varuskatt enligt bestämmelserna i 46 § i förordningen och icke bli föremål för revision i samband med den slutliga taxeringen.

De nu föreslagna ersättningsgrunderna är lätta att tillämpa och kan efter någon övergångstid göras till föremål för omprövning efter samråd med respektive branschorganisationer.

På grund av vad nu anförts hemställer vi,

att riksdagen, för den händelse riksdagen fattar beslut om uttagande av allmän varuskatt i huvudsaklig överensstämmelse med det i propositionen nr 162 framlagda förslaget, måtte besluta att i 46 § i förordningen efter dess andra moment insättes ett nytt moment av följande lydelse:

»3 mom. Den skattskyldige äger vid redovisningen av preliminär skatt för redovisningsperiod göra avdrag

a) därest skattebeloppet överstiger 100 kronor men ej 1 000 kronor med fyra procent av vad som överstiger 100 kronor;

b) därest skattebeloppet överstiger 1 000 kronor men ej 6 000 kronor med dels ett belopp om 36 kronor, dels med en halv procent av vad som överstiger 1 000 kronor, samt

c) därest skattebeloppet överstiger 6 000 kronor med dels ett belopp om 61 kronor, dels en kvarts procent av vad som överstiger 6 000 kronor.

Belopp som sålunda av den skattskyldige avdrages skall anses utgöra av honom erlagd preliminär skatt enligt denna förordning.»

Stockholm den 3 november 1959

<i>Gustaf Kollberg</i>	<i>Nils Stenberg</i>	<i>Yngve Hamrin</i>
<i>Ragnhild Sandström</i>	<i>Ebbe Rydén</i>	<i>Johan Ågren</i>
<i>Gustav Boija</i>	<i>Sven Gustafson</i>	<i>Sigfrid Löfgren</i>
<i>Carl Christenson</i>	<i>Eric Nelander</i>	<i>Henning Gustafsson</i>

Nr 687

Av herr **Hansson** i Skegrie m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 162, med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m.

(Lika lydande med motion nr 577 i Första kammaren)

Stockholm den 6 november 1959

<i>Nils G. Hansson</i>	<i>C.-W. Lothigius</i>	<i>N. Stenberg</i>
i Skegrie		